

281

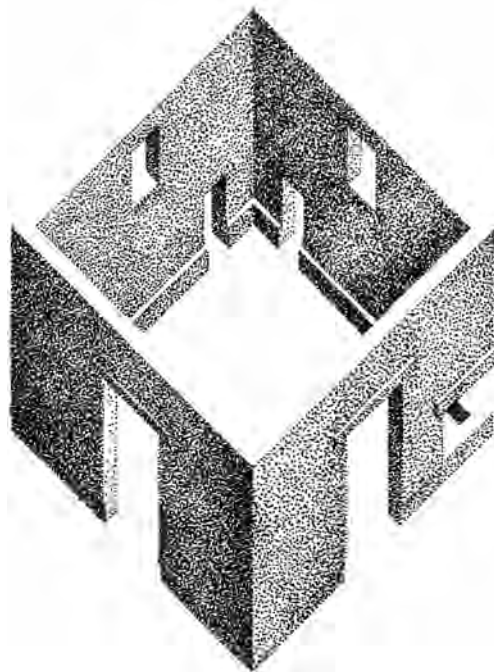
December '19 / Januari '20

Silence

Stuifduin Lommel, Predikheren Mechelen, Sports and nautical centre Péronnes + interview Go Hasegawa

	5	Editorial <i>Lisa De Visscher</i>
Opinion	7	A place of shelter <i>Geert Peymen</i>
Agenda	8	Amunt <i>Diane Estruch</i>
	10	Tham & Videgård and LAN <i>Lisa De Visscher</i>
	13	Nord <i>Lara Molino</i>
	14	ICA/WB <i>Nina Closson</i>
	17	Lina Bo Bardi Giancarlo Palanti <i>Gerlinde Verhaeghe</i>
<hr/>		
Silence	18	a2o , Stuifduin, Lommel <i>Lisa De Visscher</i>
	26	Kaan , Siesegem, Aalst <i>Mathias Bouet</i>
	32	Hans Maes , Cemeteries, Houthalen-Helchteren <i>Gitte Van den Bergh</i>
	36	Contemporary monuments in Brussels <i>Guillaume Vanneste</i>
	42	AHA + Elseline Bazin , Cathedral of Tournai <i>Eloïse Perrillon</i>
	48	Project Office for Church Redevelopment <i>Sara Vermeulen</i>
	54	Korteknie Stuhlmacher , Predikheren, Mechelen <i>Lisa De Visscher</i>
	60	Graux & Baeyens , Studio SDS, Bachte-Maria-Leerne <i>Eline Dehullu</i>
	66	Silence in dialogue <i>Jolien Naeyaert</i>
	74	List - Hideyuki Nakayama , Frans Masereel Centrum, Kasterlee <i>Jolien Naeyaert</i>
	78	agwa , Sports and nautical centre, Péronnes <i>Carla Frick-Cloupet</i>
	82	Defrancq-Deroeck-Jansen-Vanneste-Verhees , De Hut van Willy, Blokkersdijk + Bacten Hylebos , Fondatie van Boudelo, Sinaai <i>Bart Tritsmans</i>
Interview	88	Go Hasegawa <i>Carlo Menon</i>
<hr/>		
	94	Product news <i>Viviane Eeman</i>
<hr/>		
Student	101	Van God Los <i>Sven Sterken, Karen Kesteloot</i>
	102	Memories can't wait <i>Véronique Boone</i>
<hr/>		
	105	#004 <i>Michiel De Cleene</i>

Biographies

Mathias Bouet

graduated as an architect from the Faculty of Architecture La Cambre – Horta of ULB in 2016. His thesis dealt with roundabouts. Bouet works at the Brussels office v+.

Véronique Boone

is a lecturer at the Faculty of Architecture La Cambre – Horta of Université libre de Bruxelles (ULB). Her research focuses on the modes of representation and reception of modern architecture, on which she publishes regularly.

Nina Closson

works as a freelancer. In her practice, she combines her notions of architecture with her master's degree in journalism. Based in Brussels, she collaborates with both the specialized and traditional press.

Michiel De Cleene

is an architectural photographer with an interest in landscape. The recurring theme in his work is an investigation into the functioning of documentary with a focus on the processes of limitation, conditioning and authentication.

Diane Estruch

obtained a bachelor's degree in art history in 2013 at the University of La Sorbonne in Paris. In 2019 she graduated with a master's in Architecture from the Faculty of Architecture La Cambre – Horta of Université libre de Bruxelles.

Carla Frick-Cloupet

is an architect and doctoral student at the Université Jean Monet and the École Nationale Supérieure d'Architecture de Saint-Etienne.

Karen Kesteloot

graduated as an architectural engineer from Ghent University in 2003. She was a researcher at the Henry van de Velde institute in Antwerp, from which she obtained a PhD in 2012. Since 2015 she has led several design studios in architecture at KU Leuven in Ghent and Brussels. She is co-founder of Studiobont.

Carlo Menon

is an architect and researcher in history and theory. Based in Brussels, he teaches at the Faculty of Architecture La Cambre – Horta of ULB. He is a co-founder of the magazine *Accattone*.

Jolien Naeyaert

is an architectural engineer and visual artist, based in Brussels. She graduated from Ghent University 2012 and subsequently studied design at the KASK School of Arts Ghent. Since 2015 she has been working at Robbrecht en Daem architecten.

Eloïse Perrillon

is an architect. She graduated from ENSA Saint-Etienne and La Cambre-Horta in 2018 with a master's thesis on the persistence of the individual house myth. She works at Karbon Architecture and Urbanism.

Geert Peymen

is an architect with experience in theatre, exhibition and architectural design. Alongside his own practice he is affiliated as tutor at the Faculty of Architecture of KU Leuven.

Sven Sterken

obtained a master's in architectural engineering and a PhD from the Ghent University. He is an associate professor at the Faculty of Architecture of KUL. His research focuses on how architecture serves the territorial strategies of commercial, religious and political organizations.

Bart Tritsmans

is head of exhibitions at the Flanders Architecture Institute. He studied history and journalism at the universities of Antwerp and Leuven. He obtained a PhD in history (University of Antwerp) and engineering (Vrije Universiteit Brussel) in 2014 with a study on the historical evolution of urban green spaces.

Guillaume Vanneste

is an architectural engineer, researcher and teacher at the Faculty of Architecture, Architectural Engineering and Urbanism of the Université Catholique de Louvain (LOCI-ULouvain). He is a founding partner of vvv architecture urbanisme.

Gitte Van den Bergh

obtained a master's degree in Dutch-language cinematographic, theatrical and literary arts in 2011. In 2015 she obtained a master's degree in architecture and cinema as an architect at the University of Antwerp. She has worked at RE-ST since 2016.

Cécile Vandernoot

is an architect, visual artist and journalist specializing in the field of architecture. She is interested in the space of the city and the landscape as the space of the page. Since 2011 she has taught at the Faculty of Architecture LOCI of ULB on the sites of Brussels and Tournai.

Gerlinde Verhaeghe

is an architect and PhD candidate at the Institute for History and Theory of Architecture (gta) at ETH Zürich. She obtained a master's degree in architectural history at the Bartlett School of Architecture London and a master's in architecture at St-Lucas Brussels, now KU Leuven Faculty of Architecture, where she was research assistant.

Sara Vermeulen

is an architect and art historian. She formerly worked as an expert in heritage and adaptive reuse for the Flemish Government Architect. She currently works as a policy officer for the Flanders Heritage Agency.

A+ Architecture In Belgium

Tweemaandelijks tweetalig tijdschrift, ISSN 1575-5072, Jaargang 46 (2019) N6

Redactie**Hoofdredacteur**

Lisa De Visscher

Adjunct-hoofdredacteur

Eline Dehullu

Productiecoördinator

Grégoire Maus

Eindredactie Nederlands

www.controltaaldelete.be

Eindredactie Frans

Benoît Francès

Vertaling

Alain Kinsella,
Nathalie Tabury,
Antoon Wouters,
Patrick Lennon

Vormgeving

Kritis & Kritis

Font

Next & Starling

Drukkerij

Die Keure, Brugge

Beeld cover

a2o, Statie Stuijduin,
Lommel, 2018
© Stijn Bollaert

Beeld inhoudstafel

Graux & Baeyens, Studio SDS,
Bachte-Maria-Lerne, 2018

Artistieke commissie

Olivier Bastin,
Pauline Fockedeey,
Nicolas Hemeleers,
Kelly Hendriks,
Véronique Patteeuw,
Hera Van Sande,
Guillaume Vanneste,
Ward Verbakel

Redactieadres

Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel
redactie@a-plus.be
www.a-plus.be

Verantwoordelijke uitgever

Philémon Wachtelaer
Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel

Copyright ICASD

De verantwoordelijkheid voor de gepubliceerde artikels berust uitsluitend bij de auteurs. Alle rechten voor het (zelfs gedeeltelijk) reproduceren, vertalen of herwerken zijn voorbehouden voor alle landen.

Raad van bestuur ICASD**Voorzitter**

Philémon Wachtelaer

Vicevoorzitter

Chantal Vincent

Secretaris

Geert De Groote

Leden

Olivier Bastin, Dag Boutsen,
Sylvie Bruyninckx,
Paul Dujardin, Benoît Moritz,
Piet Van Cauwenberghe,
Eddy Vanzielegheem

Programmering**Coördinatie**

Lara Molino, Roxane Le Grelle

Communicatie & Marketing**Verantwoordelijke**

Louise Van Laethem

Publiciteitsregie A+ Media

Rita Minissi, rita.minissi@mima.be
Tel +32 497 500 292
Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel

Zakelijke leiding

Steven Palmaers

Office Manager

Deborah Schwarzbaum

Adverteerders

ARCHITECTS
IN MOTION
ARMSTRONG
BUILDING
PRODUCTS
BEGA
BERKER
BTICINO
CIVA
ETERNIT
FAKRO
FEBE
GEBERIT

HEWI
HOLCIM
FOUNDATION
MAENE
MODULYSS
OCCHIO
RECTOR
REYNAERS
SCHUCO
STÜV
VELUX
VOLA

Aan de rand van het stadsgeheugen

Vanaf het prille begin van zijn bestaan heeft de mens plaatsen en kunstwerken gecreëerd om te gedenken. Er zijn overal sporen van te vinden, vooral in de stad, tekens die verwijzen naar het verleden. Die gedenkplekken hebben zelf ook een verhaal en zijn verankerd in een bepaalde tijdgeest. Terwijl monumenten vroeger in de stad een centrale plaats innamen, vinden we ze vandaag eerder terug op verborgen en onverwachte plekken, of aan de rand van de stad. In Brussel worden de slachtoffers van de recentelijke aanslagen herdacht op verschillende plaatsen, opgenomen in het bestaande weefsel.

Guillaume Vanneste

EN Throughout history, humanity has created places, works to remember. Cities are thus full of traces, of signs guiding the living to the past. But these sites of memory also have a history, a date. Far from the monumental and centralized registers of yesteryear, commemorations today take root on the periphery, in the margins, or appear in the midst of everyday life. Let's take a walk through Brussels and its contemporary evocations, between fragments, altered forms and insertions in the landscape.

↘
Bureau Bas Smets,
Brussels Human
rights monument
Urbis et Orbi, Tour
and Taxis, 2018

↓
Bureau Bas Smets,
Brussels Memorial
22/03, Sonian Forest,
2017

In het boek *L'art de la mémoire, le territoire et l'architecture* onderzoekt Sébastien Marot het verband tussen het collectieve geheugen en het ruimtelijke kader, en hoe elke periode op een andere manier een plek en een vorm geeft aan de grote gebeurtenissen van de tijd. Hij vertelt ook hoe de Grieken en later de Romeinen de *ars memorativa* beoefenden, namelijk de kunst van het herinneren, waarbij je een argumentatie aan een ruimtelijke structuur verbindt om ze zo beter te onthouden. In zijn boek onderzoekt hij die verbanden in een hedendaagse, voorstedelijke omgeving, waarbij hij het geheugen ziet als vierde dimensie. Vandaag schipperen gedenkplekken tussen een herinnering aan een ver verleden enerzijds, en de materialisatie van een recente gebeurtenis die appelleert aan ons collectief waardesysteem anderzijds.

De locus van het collectieve geheugen

De manier waarop een stad werd gebouwd, zegt iets over het collectieve geheugen en de waarden van een samenleving. Dat collectieve geheugen van de stad vind je op elk kruispunt, in een overblijfsel van een gemene muur, in de krochten van paleizen of op lege plekken en pleinen. De stad is de plaats van de altijd aanwezige herinnering, zij het door analogie of overeenkomst, maar door geheugenverlies vergeet ze soms wat er was of wat er is gebeurd. Het monument

dient om deze herinnering levend te houden. Zoals Alois Riegl in zijn werkstuk *Der Moderne Denkmalkultur* uit 1903 beschrijft, draagt het monument een waarde van bewuste herinnering in zich. Het monument wordt een drager van de collectieve waarden en normen van onze samenleving.

Het woord 'monument' doet ons niet meteen denken aan 'zich herinneren'. Toch is de term afkomstig van het Latijnse woord *monere*: zich herinneren, waarschuwen. Andere begrippen leggen wel het verband met een herinnering (*memorial* of *Denkmal*), of met een plek (gedenkplaats). De taak van die gedenkplaatsen is om mensen te doen herinneren, deelgenoot te maken van een gemeenschap. Gespannen tussen de mogelijkheid om een betekenis over te brengen en ook een stilzwijgend object te zijn, bespeelt het monument verschillende registers: stenen in een cirkel, obeliskken, gedenkplaten, standbeelden en landschappen.

In Brussel zijn er tal van dit soort monumenten en gedenktekens te vinden. Ze staan aan het einde van een grote verkeersas of aan de rand van een park. Kolommen, stèles, versteende soldaten of onbeweeglijke muzen. In maart 2016 werd de stad getroffen door vreselijke, terroristische aanslagen. Een reeks kunstwerken verwijst naar deze gebeurtenissen, met de bedoeling er blijvend aan te herinneren en onze collectieve waarden te markeren. Er werden recentelijk

ook enkele andere monumenten opgericht, die niets met de aanslagen te maken hebben, maar evenwel dienen om iets of iemand te herdenken. Waar bevinden de gedenkplaatsen zich in de hedendaagse metropool en in welke vorm? Een korte inventaris van recente gedenkplekken in Brussel, versnipperd in het gelaagde weefsel van de stad, telkens in een andere gedaante.

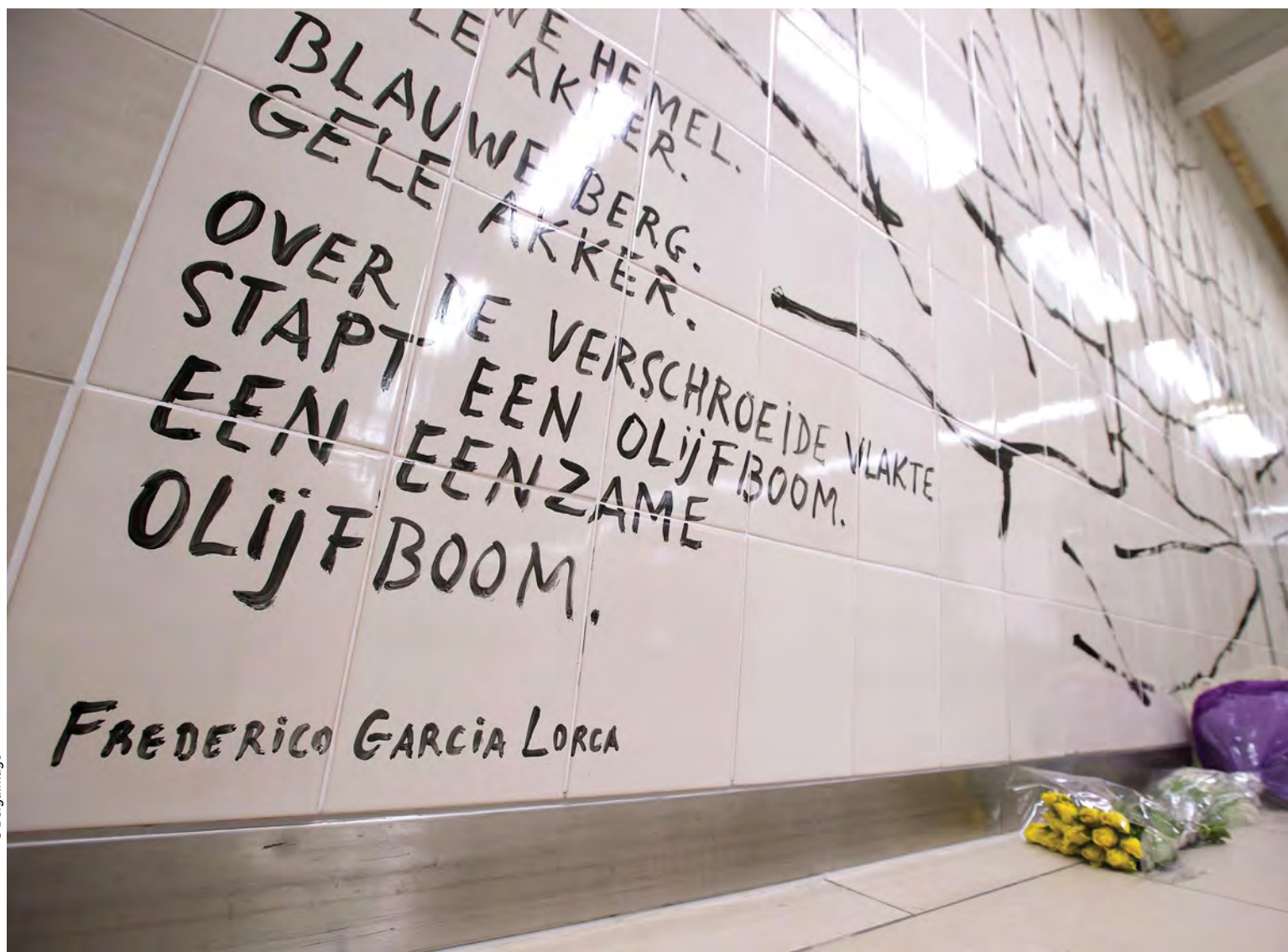
Herinneringen in het bos

Aan de rand van het eeuwenoude beukenbos van het Zonienwoud, dat met zijn aangelegde dreven stedenbouwkundig mee is gegroeid met de stad Brussel, bevinden zich twee concentrische cirkels van stenen en berken. Het kunstwerk is opgericht ter nagedachtenis van de 32 slachtoffers van de aanslagen van 22 maart 2016. Tweëndertig berken vormen een perfecte buitencirkel waarbij elke boom overeenkomt met een steen van de binnencirkel, een bank waarop je kunt zitten. Het is een sterk geometrisch beeld, dat onder meer verwijst naar die andere stenen cirkel aan de andere kant van het bos, een eerbetoon aan elf boswachters die gesneuveld zijn in de Eerste Wereldoorlog. De sterke, snelgroeïende

berken weerspiegelen de kracht om weer op te staan. Bureau Bas Smets, ontwerper van het project, legt uit dat berken de eerste bomen zijn die na een brand weer groeien. Subtiel ingewerkt in de glooiing van het landschap, liggen de stenen er om te blijven. Deze plek is meer dan een landschappelijke ingreep; het is een plek van bezinning voor de grootstad.

Bij Thurn en Taxis plaatste hetzelfde bureau het werk *Urbi et Orbi*, een obelisk omringd door naaldbomen. Op de kruising van het nieuwe stadsdeel en het park staat de versteende boom met delen in verschillende kleuren waarop de dertig artikels van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in vier talen zijn gegraveerd, tot wel twaalf meter hoog. Het is een ankerpunt voor wie zijn weg zoekt in dit gebied in volle ontwikkeling. De inhuldiging van de gedenksteen vond plaats op de dag van het zeventigjarige bestaan van de mensenrechten. Het hele park wordt door deze ingreep een monumentale sokkel. Op initiatief van het ministerie van Milieu werden deze twee subtiele interventies plaatsen van rust en stilte. Voor deze monumenten putte men volop uit de grammatica van het landschap om sobere projecten met een maatschappelijke waarde te creëren.

↳
Benoît van Innis,
Maelbeek metro
station, 2016

Het geheugen van de vorm

In 1999 renoveerden architecten Henk De Smet en Paul Vermeulen het metrostation Maalbeek, samen met kunstenaar Benoît van Innis, die zwarte gezichten tekende op de witte faiencetegels langs de sporen. Hun ambitie was om kunst een plaats te geven te midden van het dagelijks leven. De gezichten van Van Innis werden na de aanslag van 2016 een verpersoonlijking van de slachtoffers. De melancholie van de oorspronkelijke zwarte tekeningen is ook terug te vinden in een nieuw toegevoegde interventie van de kunstenaar ter herdenking van de slachtoffers: een olijfboom die zich vertakt uit een gedicht van Federico García Lorca. De boom heeft dezelfde stijl als de gezichten en is van een verfijnde eenvoud. Vanuit de diepste rouw verbindt de boom het ondergrondse station met de bovenstad, waar het kunstwerk van Lotte Van den Audenaeren zich onder de Maalbeekbrug bevindt: een projectie van de woorden *Forget & Remember*. Het kunstwerk is geen gedenkteken voor de aanslagen, maar verwijst wel naar de notie van herinneren. Tussen de poëzie van de tekeningen en het gedicht enerzijds en de banaliteit van de faiencetegels anderzijds presenteert Benoît van Innis de herinnering in een gewone vorm, waardoor het een bijzondere gevoeligheid krijgt.

Een beetje verder in de Wetstraat, in de voetgangerszone tussen Jubelpark en Schumanplein, staat een ander monument ter nagedachtenis van de aanslagen van 2016. Het is een werk dat beeldhouwer Jean-Henri Compère samen met architecten Samyn and Partners heeft ontworpen. Het is een langwerpige stalen structuur, waarvan het oppervlak geblutst is maar effen en glad wordt naarmate het naar de hemel oprijst. Het werk staat verloren in de chaos van straatmeubilair en de witte ruis van de omringende gebouwen van de EU, tussen de koude kantoorramen van deze generische zakenwijk en het perspectief van de verkeersas tussen het centrum en de bogen van het park.

In Zaventem werd *Flight in Mind*, het majestueuze beeldhouwwerk van Olivier Strebelle in de vertrekhal van de luchthaven, beschadigd tijdens de explosies in 2016. Die littekens werden bewust bewaard: het beeld is gehavend, als een gewond lichaam. Het werd naar buiten verplaatst en staat vandaag op een berm tussen de oprit van de snelweg en een parkeergarage voor reizigers. Het beeldhouwwerk staat open en vrij in het landschap, zichtbaar vanaf de Ring, te midden van het suburbane weefsel.

↓
**Jean-Henri Compère
 and Samyn and
 Partners, Memorial
 22/03, Rond-point
 Schuman, 2017**

Deze drie werken aanvaarden dat hun materie verandert en dat ze onvolmaakt zijn, als een metafoor voor menselijke veerkracht ten overstaan van rouw. Fragmenten die in een gewone vorm verankering zoeken in de hedendaagse realiteit.

De geest, de ruïne en het eigentijdse monument

De stad is bevolkt door de geesten en restanten uit het verleden, in een strijd tegen de vergetelheid. Herinneringen zonder plek of plaatsen waarvan we de betekenis langzaam vergeten. Zo verwijst de ruïne naar onze verloren waarden, en de geesten naar de waarden die we ons nooit eigen hebben gemaakt. Zonder testamenten worden sommige herinneringen verbannen naar de periferie van het geheugen van de stad. Zo bestaan er nog steeds te weinig monumenten voor vrouwen of monumenten die in het teken staan van genderdiversiteit. Ook straatnamen van vrouwen ontbreken. Tegelijk blijkt ons koloniaal verleden voor controversie te zorgen. Via rechtszaken en protesten wordt een plaats voor die geschiedenis opgeëist: borstbeelden van Leopold II worden verwijderd, men creëert een tijdelijk Lumumba-plein, mannelijke straatnamen worden vervangen door vrouwelijke namen, enzovoort. De monumenten in de publieke ruimte vertellen een verhaal en bepalen wat we ons (zullen) herinneren. Het is een culturele en politieke constructie van het verleden en de toekomst. Het voortdurend (her)lezen en (her)schrijven van de (toekomstige) geschiedenis impliceert een enorme verantwoordelijkheid van een samenleving om te zorgen voor diversiteit en emancipatie.

Of het nu gaat om de begraafplaats van Aldo Rossi, het grafmonument voor Newton ontworpen door Etienne-Louis Boullée, of de piramiden van Gizeh. Het zijn allemaal be-

langrijke monumenten, ontworpen in de tijdgeest van toen. In ons digitale tijdperk kunnen we alles wat we ons willen herinneren en bewaren, opslaan in een datacenter. Het zijn de graftombes van vandaag. Tegelijk maken ze plaats voor een andere, hedendaagse manier van herdenken en een ander soort monumenten, meestal aan de rand van de stad: op een luchthaven, in een bos, in een metrotunnel of op een braakliggend terrein. Het is een verschuiving van een traditionele, centrale plek voor een monument naar een plaats waar het leven van alledag zich afspeelt. Zoals de *Stolpersteine* – de struikelstenen met hun metalen, gegraveerde naamplaatje – die opduiken tussen de straatstenen, de meest bescheiden en gewone plaats van de stad. Deze gedenktekens van kunstenaar Gunter Demnig zijn terug te vinden in verscheidene steden en duiden telkens aan waar slachtoffers van het naziregime hebben gewoond. Een vorm van toepasbaar geheugen, die het belang van een plek overschrijdt door overal tegelijk te zijn.

Het feit dat deze hedendaagse gedenktekens geen centrale plek in de stad meer toegewezen krijgen en geen monumentale (in de modernistische zin van het woord) vorm meer hoeven aan te nemen, maakt het misschien soms moeilijk om letterlijk stil te staan bij het gebeuren. Toch kan, zoals Riegl beschreef aan het eind van zijn boek, onze eigentijdse manier van herdenken en monumenten oprichten in een alledaagse vorm, erg waardevol zijn. Het hedendaagse monument verbreedt de definitie van publieke ruimte en metropool, en betreft ook de voorstad in het mechanisme om herinneringen te creëren.▲■●

In samenwerking met **BOUWMEESTERMAITREARCHITECTE**

✎
Olivier Strebelle,
Flight in Mind,
Zaventem, 2017

2020

**A+ Architecture in Belgium is published 4 times
as a standard issue and 2 times as a special issue**

4 standard issues	2 special issue
<ul style="list-style-type: none"> → handy format → projects with photos, plan material and details → in Dutch and French, with English summaries 	<ul style="list-style-type: none"> → specialized thematic issues → in-depth texts, extensively documented → in English, also for an international audience → only for subscribers and for sale in the bookshop
<p>A+282 Village February–March issue, out 24/2</p>	<p>A+284 Belgium: The Next Generation! June–July issue, out 18/5</p>
<p>A+283 Care April–May issue, out 20/4</p>	<p>A+287 Changing Practices December–January issue, out 14/12 In collaboration with Architecture Workroom Brussels</p>
<p>A+285 Museums August–September issue, out 21/9</p>	
<p>A+286 Structure & Reuse October–November issue, out 16/11</p>	

Subscribe on a-plus.be/abonnement

282

Village

↓
**Happel Cornelisse
 Verhoeven, Buurschap
 de Blokskens,
 Zandhoven, 2017**
 © Karin Borghouts

In dit nummer onderzoekt A+ wat de identiteit is van het 'dorp' en het 'platteland' in een verstedelijkt gebied als Vlaanderen of een eerder ruraal en postindustrieel gebied als Wallonië. De ruimtelijke uitdagingen binnen een rurale context zijn divers: mobiliteit en bereikbaarheid; landschappelijke interventies; of de behoefte aan een nieuwe architectuurtaal die tegemoetkomt aan de identitaire vraagstukken waar dorpen vandaag mee worstelen. Wat is dorpsarchitectuur vandaag en wat zijn de effecten van de betonstop, de Mobiscore en de Bouwmeesterscan?

Abonneer u nu op A+!

4 klassieke nummers +
2 speciale uitgaves per jaar

Standaard: **€ 90** (incl. btw)
 Student: **€ 49** (incl. btw)

Kies voor A+More!

U krijgt *bovenop*
de 4 klassieke nummers
+ 2 speciale uitgaves per jaar:

Duotickets voor:
alle A+ **lezingen** in Bozar (min. 6),
onze **tentoonstellingen** en **debatten**

Uitnodigingen voor:
vip-evenementen en **vernissages**

Toegang tot:
ons **tijdschriftenarchief** (1973–heden)

€ 250 (incl. btw)

Abonneer u door overschrijving op
het nummer van ICASD met
vermelding 'A+ abonnement' of 'A+More':
IBAN: BE25 3101 3956 3282 –
BIC: BBRUBEBB
www.a-plus.be/abonnement,
abonnement@a-plus.be.

Erratum A+279

p. 61 'Nabij het Weststation in Anderlecht heeft **A2D Architecture 2 design** [en niet Osk-ar] de voormalige kantoren en ateliers van elektroproducent AEG omgevormd tot een scholencampus met sportfaciliteiten.'